

nopolpriser. Winding Pedersen fremhæver fordelingsvirkningen samt inefficiens i form af »X-inefficiency« og »Organizational slack«. Disse begreber har et beslægtet indhold. De dækker over, at en virksomhed er en organisation med mange interessenter. Balancepunktet mellem disse interesser medfører typisk et omkostningsspild. Læseren kan anskueliggøre begreberne ved at tænke på en større offentlig institution eller en større erhvervsvirksomhed, der ikke er underkastet konkurrencepres.

Winding Pedersen introducerer et meget oplysende begreb: urealiseret monopolgevinst (gevinstreserve). Det er den gevinst, et monopol, der producerer efficient, og sælger til »full cost« priser, kunne opnå, hvis det udnyttede monopol (s. 160-61).

Allerede ved ureguleret monopol vil en del, måske en væsentlig del, af gevinstreserven forsvinde i »X-inefficiency« og »Organizational slack«. Hvis myndighederne prisregulerer monopollet på grundlag af en kalkulation, der giver omkostningsdækning og en rimelig forrentning af egenkapitalen, vil det nævnte omkostningsspild naturligvis bestå. Dertil kommer at prisreguleringen i sig selv kan føre til omkostningsspild. Winding Pedersen redegør for den såkaldte A-J-effekt, som dækker over, at en reguleret virksomhed under visse forudsætninger kan opnå en gevinst ved at installere en overkapacitet. Virksomhedens reaktion på prisreguleringen kan altså i sig selv føre til yderligere omkostningsspild.

I en økonomi som den danske er konkurrencebegrænsninger et udbredt fænomen, som forstærkes når man går udover industrien og ser på den samlede økonomi. Disse konkurrencebegrænsninger er antagelig ledsaget af forøgede overskud, forøgede omkostninger, herunder i form af overbemanding og forøgede lønninger, alt i forhold til en tænkt konkurrencesituation.

Efter læsning af Winding Pedersen bog må man blive skeptisk m.h.t. om prisregulering i traditionel form er et *meget* virksomt middel til at råde bod på disse forhold. I bogens sidste kapitel redegør Winding Pedersen for mere dynamiske former for prisregulering, hvor

hensigten er at presse og motivere virksomheden til forøget effektivitet. Antag f.eks. at det efter en dybtgående undersøgelse står klart, at en virksomhed i løbet af en kort årrække bør kunne reducere sine enhedsomkostninger til det halve. Myndighederne kan da dels stille resultaterne til rådighed for virksomheden, dels fastlægge priserne en årrække frem, således at virksomheden for at overleve må effektivisere, men til gengæld får lov til at beholde en del af effektiviseringsgevinsten. Man kunne sige, at med et sådant reguleringssystem ville monopolmyndighederne blive en egentlig »countervailing power« på konkurrencebegrænsede områder.

Winding Pedersens egen konklusion er mere forsigtig. Han introducerer et prisovervågningssystem, han betegner *pristilsyn* (s. 212). Det forudsætter, at myndighederne løbende følger udviklingen i priser og overskud, men kun undtagelsesvis og for en periode griber til prisregulering, nemlig hvis der konstateres store nettogevinster, der ikke kan antages at have rationalisering eller produktudvikling som baggrund. Ved et sådant lempeligt system vil man undgå de problemer og negative virkninger, der følger traditionel prisregulering. Til gengæld vil virkningen på de negative følger af de omfattende konkurrencebegrænsninger blive tilsvarende små – begrænset til en vis præventiv virkning.

*Axel Mossin,
Økonomisk Institut,
Københavns Universitet*

Modtagne danske bøger

Almindelig økonomisk teori

Keynes i dag. Red. af Bruno Amoroso. Roskilde: Forlaget Samfundsøkonomi og Planlægning, 1986, 88 s.

Nyere økonomisk teori og metode. Red. af Torben M. Andersen og Claus Vastrup. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 1986. 245 s. Kr. 109,00.

Årbok 1985. Udg. af Nordisk Økonomisk Forskningsråd. Oslo: Universitetsforlaget, 1986. 227 s.

- Almindelig økonomisk udvikling og politik Dansk økonomi. Maj 1986.* Udg. af Det økonomiske Råds formandskab. Kbhv.: DBK, 1986. 179 s. Kr. 60,00.
- Lovmodel.* Beretning om lovmodelrådets virksomhed i 1985. Kbhv.: Økonomiministeriet, 1986. 86 s.
- Økonomisk Oversigt. Oktober 1986.* Kbhv.: Det økonomiske Sekretariat, 1986. Forsk. Pag.
- Amoroso, Bruno: *Udvikling og krise i den skandinaviske model.* Roskilde: Forlaget Samfundsøkonomi og Planlægning, 1986. 100 s.
- Penge og finanser*
- Budgetoversigt med totalramme og DAU-status. Maj 1986.* Kbhv.: Finansministeriet, Budgetdepartementet, 1986. 29 s. (Småtryk, 50).
- Direct taxation in Denmark. A brief survey.* 4. udg. Kbhv.: Ministeriet for skatter og afgifter, Skattedepartementet, 1986. 76 s.
- Fremme af opsparing i dansk økonomi. »Kartoffelkuren« 1986.* Kbhv.: Finansministeriet, Budgetdepartementet, 1986. 32 s. (Småtryk, 52).
- Oversigt over finanslovsforslaget for 1987.* Kbhv.: Finansministeriet, Budgetdepartementet, 1986. 56 s. (Småtryk, 51).
- Skattereformen.* Kbhv.: Ministeriet for Skatter og Afgifter, Skattedepartementet, 1986. 32 s.
- The Danish tax reform.* Kbhv.: Ministeriet for Skatter og Afgifter, 1986. 41 s.
- International økonomi*
- Sørensen, Peter Birch: *Økonomisk politik i en åben økonomi.* Kbhv.: DSR-forlag, 1986. 451 s.
- Østrup, Finn og Jens Pagter Kristensen: *Det økonomiske samarbejde i EF.* Kbhv.: Jurist- og Økonomforbundets forlag, 1986. 316 s. Kr. 130,00.
- Industripolitik m.v. og teknologi*
- Andersen, Hans Skrifter og Jeppe Koefoed Als: *Boligbyggeriet og kommunernes befolkningsudvikling.* Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut, 1986. 128 s. Kr. 198,25. (Rapport, 181).
- Bonke, Jens: *Formelt og informelt byggeri – og brug af bygninger.* Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut, 1986. 150 s. Kr. 244,00. (Rapport, 184).
- Grøn, Jens Howard: *Arbejde – Virksomheder – Regioner. En analyse af arbejdsdelingen i industrien.* Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1985. 256 s. Kr. 120,00.
- Hansen, Christian Overgård: *Forbedring og rationalisering af rutebilkørsel.* Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1986. 259 s. Kr. 150,00.
- Pedersen, Poul Ove: *Erhvervsservice strategier. En undersøgelse af erhvervsservice i Esbjerg.* Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1986. 240 s. Kr. 120,00.
- Sundbo, Jon og Torben M. Lund: *Kommunernes anvendelse af informatik.* Roskilde: Forlaget Samfundsøkonomi og planlægning, 1986. 91 s. + bilag.
- Primære erhverv*
- Hansen, Christian: *Gartneriets indkomstforhold – med prognose for 1986.* Kbhv.: Statens Jordbrugsøkonomiske Institut, 1986. 44 s. (Rapport, 26).
- Arbejdsmarked*
- Betænkning fra udvalget vedrørende supplerende dagpenge og fejludbetalinger.* Samt bilagshæfte: *Undersøgelsen i arbejdsløshedskasserne af udbetalingen af supplerende dagpenge.* Kbhv.: Statens Informationstjeneste, 1986. 341 + 197 s. (Betænkning, 1072).
- De handicappede og arbejdsmarkedet.* Betænkning afgivet af udvalget til behandling af de handicappedes beskæftigelsesproblemer på arbejdsmarkedet. Kbhv.: Statens Informationstjeneste, 1986. 134 s. (Betænkning, 1070).
- Grønlænderne under erhvervsuddannelse 1983/84.* Kbhv.: Ministeriet for Grønland, 1986. 49 s. (Statistiske Meddelelser, 102).
- Nord-Larsen, Mogens: *Holdninger, normer og sygefravær i P&T.* Kbhv.: Socialforsk-

ningsinstituttet, 1986. 59 s. Kr. 45,00. (Meddelelse 46).

Social-, bolig- og regionalpolitik.

Dankert, Hans, Inge Mærkedahl, Carl Nørregaard og David Bunnage: *Bedriftssundhedstjenesten og virksomhederne*. Rapport nr. 4 fra BST-undersøgelsen. Kbhv.: Socialforskningsinstituttet, 1986. 189 s. Kr. 60,00. (Publikation, 152).

Lunde, Jens: *Kommunerne og boligøkonomien*. Kbhv.: forlaget Kommuncinformation, 1986. 198 s. Kr. 130,00.

Nord-Larsen, Mogens: *Bedriftssundhedstjenesten i udvikling 1982-1985*. Rapport nr. 3 fra BST-undersøgelsen. Kbhv.: Socialforskningsinstituttet, 1986. 188 s. Kr. 60,00. (Publikation, 151).

Nye danske arbejdsrapporter

Handelshøjskolen i København. Institut for Finansiering. Working Paper.

86-4. Niels Chr. Nielsen: Opsparing, investeringer og fordeling. 27 s.

86-5 Leif Hasager: Skattemæssige afskrivninger. 81 s.

86-6. Johan Ankerstjerne og Michael Møller: Værdiansættelse af unoterede aktier. 13 s.

Københavns Universitets Økonomiske Institut. Memo

148. Jørgen Peter Christensen: Om lønudviklingen for kvinder inden for håndværk og industri i Danmark 1870-1914. 87 s.

149. Christian Groth: Centripetal and centrifugal forces in IS-LM dynamics. A reconstruction. 61 s.

150. Anders Ølgaard: Stabilization policies and planning problems of the Danish economy. 30 s.

151. Thorbjørn Waagstein: Industristøtte, teknologistøtte og konkurrenceevne. 14 s.

152. Søren Bo Nielsen: Some remarks on estimating Danish capital flows. 33 s.

153. Thorbjørn Waagstein: Nogle simple sammenhænge i udenrigshandelen. 12 s.

154. Søren Bo Nielsen: En analyse af handels-skatte i en råvareimporterende økonomi. 25 s.

Københavns Universitets Økonomiske Institut. Cykelafdelingen. Memo

94. Christian Hjorth-Andersen: Monopolistic competition or spatial competition or something else: Empirical evidence. 26 s.

Odense Universitet. Institut for Nationaløkonomi og Sociologi. Working Paper.

1/1986. Lars Matthiessen: Yderligere synspunkter på skattereformen. 111 s.

Odense Universitet. Institut for Offentlig Økonomi og Politik. Occasional Paper.

25/1986. Mogens N. Pedersen: the irreversible process of university »democratization«: The Danish case. 21 s.

Odense Universitet. Institut for Virksomhedsledelse. Skrifter

3/1986. Tage Koed Madsen: En kvalitativ undersøgelse af nogle virksomheders eksportmarkedsføring. 31 s.

4/1986. Tage Koed Madsen: En beskrivelse af dansk eksport og danske eksportvirksomheder. 40 s.

5/1986. Mogens Nielsen: Finansielle nøgletals anvendelighed i statistisk baserede analytiske modeller. 135 s.

Aarhus Universitet. Økonomisk Institut. Memo

1986-6. Bo Sandemann Rasmussen: Monetary policy in an open economy with imperfect current information. 23 s.

1986-7. Henrik Preben Perregaard: Forskerøkonomers vurdering af dansk økonomi anno 1985 og genopretningspolitikken. 12 s.

1986-8. Michael Christensen: On interest rate determination, testing for policy credibility, and the relevance of the Lucas critique. Some Danish experiences. 28 s.

1986-9. Marin Paldam: Is inflation step-wise? A note on inflation in Israel 1970-85. 21 s.

1986-10. Steen L. Jørgensen og Martin Paldam: Exchange rates and domestic inflation. A study of price/wage inflation in eight Latin American countries 1946-85. 29 s.